प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण :–	लिखित परीक्षा (Written Examination)	पूर्णाङ्क :– २००
द्वितीय चरण :-	अन्तर्वार्ता (Interview)	पूर्णाङ्क :– ३०

परीक्षा योजना **(Examination Scheme)**

प्रथम चरणः लिखित परीक्षा (Written Examination) पूर्णाङ्क :– २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या ×अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General Awareness & Public Management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२० प्रश्न ×२ अङ्क (४० अङ्क)	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based knowledge)					३० प्रश्न ×२ अङ्क (६० अङ्क)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न ×५ अङ्क (६० अङ्क) ४ प्रश्न ×10 अङ्क (४० अङ्क)	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview) पूर्णाङ्क :– ३०

पत्र /विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

१. यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

२. लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।

३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।

४. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।

५. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।

६. वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरु (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरु (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

७. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरु हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

८. परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण (विद्युतिय घडी लगायत) परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

९. विषयगत प्रश्नहरुको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सकिने छ ।

१०. विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

११. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।

१२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्क्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

१३. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

१४. पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०८२/०८/०९

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान

भाग-१ (Part I) :

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General Awareness and Public Management)

खण्ड-क **(Section - A) :** (१० प्रश्न×२ अङ्क = २० अङ्क)

१. सामान्य ज्ञान (General Awareness) (२० अङ्क)

१.१ नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु

१.२ नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्वन्धी जानकारी

१.३ नेपालको आर्थिक अवस्था र आवधिक योजना र गण्डकी प्रदेशको आवधिक योजना सम्वन्धी जानकारी

१.४ जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन

१.५ मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु

१.६ जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी

१.७ नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीमा भएका व्यवस्थाहरु)

१.८ नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली सम्वन्धी जानकारी

१.९ संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्वन्धी जानकारी

१.१० क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्वन्धी जानकारी

१.११ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरु

१.१२ लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणी (GEDSI) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

खण्ड-ख **(Section - B) :** (१० प्रश्न×२ अङ्क = २० अङ्क)

२. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (२० अङ्क)

२.१ कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)

२.१.१ कार्यालय (Office) : परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार

२.१.२ सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरु

२.१.३ कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार

२.१.४ कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन

२.१.५ कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) : पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), फाइलिङ, तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

२.१.६ अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)

२.१.७ सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन (Public Procurement Management) सम्वन्धी सामान्य जानकारी

२.१.८ कार्यालयमा सूचना प्रविधि (Windows, Word, Excel, PowerPoint, E-Mail, Internet and Social Media) र नवप्रवर्तन (Innovation) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

२.२ निजामती सेवा ऐन, गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा ऐन, स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन र तत् तत् ऐन बमोजिमका नियमावलीहरुमा भएका देहायका व्यवस्थाहरु

२.२.१ सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरु

२.२.२ कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश

२.२.३ कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरु

२.३ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सम्बन्धी जानकारी

२.४ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, (संशोधन सहित) २०७४

२.५ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९

२.६ अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, लोक सेवा आयोग र प्रदेश लोक सेवा आयोग सम्बन्धी सामान्य जानकारी

२.७ सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी

२.८ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरु

२.९ सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) : महत्व र आवश्यकता

२.१० व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्वन्धी जानकारी

२.११ मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग (Part II) :-

सेवा सम्वन्धित कार्यज्ञान (Job Based - Knowledge)

(३० प्रश्न x २ अङ्क = ६० अङ्क)

१. भेटेरिनरी

१.१ आन्तरिक परजीवी (Internal Parasite): नाम्ले जुका (Liverfluke), गोलो जुका (Round Worm), फिते जुका (Tape Worm) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.२ वाह्य परजीवी (External Parasite): किर्ना (Tick), जुम्रा (Lice), उपियाँ (Fleas) तथा लुतो Mange) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.३ प्रमुख ब्याक्टेरियल रोगहरु (Bacterial Diseases): भ्यागुते रोग (Haemorrhagic Septicaemia), पटके रोग (Anthrax), चरचरे रोग (Black-Quarter), इन्टेरोटोसेमिया (Entertoxemia), थुनेलो (Mastitis), क्षयरोग र जोन्स रोग (Tuberculosis & John's Disease), काफ स्कोर र कोलिव्यासिलोसिस (Calf Scour & Colibacillosis), फाउल टाइफाइड (Fowl typhoid), कुखुराको हैजा (Fowl Cholera), पुल्लोरम (Pullorum), खुर कुहिने रोग (Foot Rot), ब्रुसेलोसिस (Brucellosis) तथा माइकोप्लाज्मोसिस (Mycoplasmosis) का लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.४ प्रमुख भाइरल रोगहरु (Viral Diseases): गौगोटी (Rinderpest), पि.पि.आर (PPR), एभियन ईन्फ्लुएन्जा (Avian Influenza), एभियन लिम्फोइड ल्युकोसिस (Avian lymphoied leucosis), खोरेत (Foot & Mouth Disease), रेविज (Rabies), स्वाईन फिभर (Swine Fever), कुखुराको विफर (Fowl Pox), गम्बोरो (Gumboro), रानीखेत (Ranikhet) तथा म्यारेक्स रोग (Mareks Disease) का लक्षण, निदान, उपचार तथा रोकथामः

१.५ प्रजनन सम्बन्धी (Reproductive Disorders) विकृति तथा समस्याहरुको कारण, लक्षण, उपचार तथा रोकथाम

१.५.१ साल नझर्ने (Retention of Placenta)

१.५.२ तुहिने (Abortion)

१.५.३ डिस्टोकिया (Dystokia)

१.५.४ संक्रामक रोगहरुबाट हुने बाँझोपन

१.५.४ पौष्टिक तत्वहरुको कमीबाट हुने बाँझोपन

१.६ जुनोटिक रोगहरु (Zonotic disease): दुधबाट सर्ने रोगहरु (Milk borne disease), मासुबाट सर्ने रोगहरु (Meat borne disease) र नेपालका प्राथमिकता प्राप्त जुनोटिक रोगहरु

१.७ पशुपंक्षीमा भिटामिन र खनिजको कमि बाट हुने रोगहरु (Vitamins and mineral deficiency disease)

१.८ गाइ भैंसीका मेटाबोलिक रोगहरु (Metabolic disease of Cattle and Buffaloes): मिल्क फिवर (Milk fever), किटोसिस (Ketosis) र डाउनर काउ सिन्ड्रोम (Downers cow syndrome)

१.९ ढुसि तथा ढुसि जन्य पर्दाथबाट हुने रोगहरु (Fungal and mycotoxic diseases)

१.१० प्रोटोजोवल रोगहरुः कक्सिडियोसिस तथा रक्त प्रोटोजोवल रोगहरु का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.११ इमरिजिङ्ग र रिइमरिजिङ्ग पशु रोगहरु

१.१२ नमुना संकलन तथा संप्रेषण विधि

१.१३ आधारभूत प्रयोगशाला उपकरणहरु तथा निर्मलीकरणका तरीकाहरु

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

२. लाइभष्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेन्ट

२.१ निम्न गाई भैंसीका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.१.१ उन्नत जातः जर्सी, होलिस्टन फ्रिजियन, ब्राउन स्वीस, हरियाना

२.१.२ स्थानीय जातः अच्छामी, लुलु, खैला र चौरी

२.१.३ उन्नत जातः मुर्रा, निली राभी भैंसी

२.१.४ स्थानीय जातः लिमे, पारकोटे र गड्डी

२.२ निम्न उन्नत तथा स्थानीय बाख्राका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.२.१ जमुनापारी, वोर, बारबरी, सानन्, च्याँग्रा, सिन्हाल, खरी (पहाडी), तराई बाख्रा

२.३ निम्न उन्नत तथा स्थानीय भेडाका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

३.३.१ उन्नत नश्लः रामबुलेट, पोलवर्थ, वोर्डरलाइसेयटर, रोमनी, मेरिनो

३.३.२ स्थानीय नश्लः भ्याङ्गलुङ्ग, बरुवाल, कागे, लामपुच्छ्रे

२.४ निम्न उन्नत तथा स्थानीय सुंगुरका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.४.१ उन्नत जातः ल्याण्डरेस, योर्कशायर, ह्याम्पशायर, ड्युरक, टेमवर्थ र पाखिवास कालो

२.४.२ स्थानीय जातः बामपुड्के, च्वाँचे र हुर्राका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.५ उन्नत जातका कुखुराहरु न्यू हेम्पशायर, अष्ट्रालोर्प, व्हाईट लेगहर्न, गिरीराज तथा स्थानीय जातको कुखुराहरु साकिनी, घाँटिखुइले र प्वाँख उल्टेको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.६ खरायोः ऊन तथा मासुको लागि पालिने खरायोका जातहरु र तिनीहरुको विशेषता

२.७ पशु आनुवांशिक श्रोत संरक्षण, विकास तथा उपयोग

२.८ व्यवसायिक पंक्षीपालन विधि — जात, खोर, दानापानी, खोप व्यवस्थापन

२.९ पशुपंक्षी प्रजनन्का लागि छनौट तथा प्रजनन् विधि

२.१० भाले खोजेको पोथीको लक्षण तथा प्रजनन् गराउने उपयुक्त समय

२.११ कृत्रिम गर्भाधान विधि, पशु प्रजनन्को महत्व, कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा उपयोग हुने उपकरणहरुको नाम तथा प्रयोग विधि, ऋतु चक्र (Estrus Cycle), प्रजनन्सँग सम्बन्धित गाई भैंसीको शरीरबाट निस्कने हरमोन बारे साधारण जानकारी

२.१२ पौष्टिक तत्वहरुको वर्गीकरणः कार्बोहाइड्रेट, प्रोटिन, चिल्लो पदार्थ, भिटामिन र खनिज पदार्थ

२.१३ पशुपंक्षीहरुको लागि संतुलित दाना तयार गर्ने विधि

२.१४ घाँसपात संरक्षणः घाँस सुकाउने विधि (Hey), साइलेज बनाउने विधि, महत्व र गुणहरु

२.१५ परालमा युरिया प्रयोग गर्ने विधि र उपयोगिता

२.१६ उन्नत चरन घाँस तथा घाँस खेती तरीका

२.१७ कोसे घाँस (Leguminous) स्टाइलो, बरसिम, कुड्जु, सिराट्रो, सेन्ट्रो, काउपी, व्हाइट क्लोभर, रेड क्लोभर, कोटे, लुसर्न, डेस्मोडियम, केराउ, भेच

२.१८ अकोषे घाँसः नेपियर, पारा, सेटारिया, किकियु, राइग्रास, कक्सफुट, जै

२.१९ डाले घाँसः इपिल इपिल, वडहर, कोइरालो, टाँकी, काब्रो, पाखुरी, किम्बु, दबदबे, पैयू, बकेना, निभारो, बैंस, भोटेपिपल,

२.२० नेपालमा घाँसेबालीका वीउ प्रमाणीकरण पद्दती

२.२१ प्रचलित तथा उन्नत व्यवस्था अनसार पशुपंक्षीको गोठ र खोर बनाउन ध्यान दिनुपर्ने आधारहरु (गाई, भैंसी, बाख्रा, भेडा, सुंगुर, कुखुरा, खरायो)

२.२२ विभिन्न पशुपंक्षीको भाले, माउ तथा बच्चाको स्याहार सुसार तथा आहाराको व्यवस्था

२.२३ पशुपंक्षीको गोठ, खोर सफासुग्घर राख्ने र जैविक सुरक्षा (Bio-security) विधि

२.२४ स्वच्छ दूध उत्पादन

२.२५ दूध प्रशोधन गर्ने विधि

२.२६ क्रिम, बटर, चिज, कुरौनी, घ्यू, आइसक्रिम, दही, छुर्पी बनाउने विधि

३. फिसरिज

३.१ माछाको वाह्य स्वरुप (External morphology) र विभिन्न अङ्गहरुको क्रियाप्रणाली

३.२ माछाको भित्रि अङ्गहरुको वनावट र अङ्गहरुको क्रियाप्रणाली

३.३ नेपालको मत्स्यपालनमा रहेका स्वदेशी तथा विदेशी माछाका प्रजातिहरुबारे जानकारी

३.४ मत्स्य पालनका विभिन्न प्रणालीहरुः मोनोकल्चर, पोलिकल्चर र एकीकृत मत्स्य पालन

३.५ मत्स्यपालन फार्म निर्माणको लागि आवश्यक पूर्वाधार, स्थल छनौट, डिजाइन तथा इस्टिमेट

३.६ पुराना तथा नयाँ पोखरीमा माछा पालन गर्ने तरिका, समस्या तथा समाधानका उपायहरु

३.७ मत्स्यपालन व्यवसायमा विभिन्न प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने पोखरीहरु (माउ माछा पोखरी, खाने माछा पोखरी, निर्सङ्ग र रियरिङ्ग पोखरी) को प्रयोग तथा व्यवस्थापन

३.८ मत्स्यपालन व्यवसायका लागि पानीको भौतिक, रसायनिक र जैविक गुणहरु तथा त्यसको जाँच

३.९ माउ माछाको गुणहरु, छनौट प्रक्रिया, स्टकिङ्ग र व्यवस्थापन तरिका

३.१० माछा प्रजनन् बारे जानकारी

  ३.१०.१ प्राकृतिक प्रजननको तयारी र प्रजनन तरिका

  ३.१०.२ कृत्रिम प्रजनन् तयारी, आवश्यक विभिन्न हर्मोनहरुबारे जानकारी र प्रजनन तरिका

३.११ कृत्रिम मत्स्य प्रजननका लागि आवश्यक ह्याचरीका पूर्वाधारहरु, त्यसको निर्माण र प्रयोग

३.१२ मत्स्य विज उत्पादन - भुसुना भुरा, सानो भुरा, ठुलो भुरा तथा एक वर्षिय भुरा उत्पादन प्रविधि

३.१३ विभिन्न साइजका माछा ढुवानी गर्ने तरिकाहरु

३.१४ खाने माछा उत्पादनको व्यवस्थापन र प्रविधि

३.१५ माछाको लागि आवश्यक पौष्टिक तत्व तथा मत्स्य पालनका लागि प्राकृतिक तथा कृत्रिम आहार बारे जानकारी तथा व्यवस्थापन

३.१६ माछा उत्पादन पद्धतीहरु - सामान्य पद्धती, उन्नत पद्धती र सघन पद्धती

३.१७ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालन - पिंजडामा मत्स्य पालन, इन्क्लोजरमा मत्स्य पालन, घोलमा मत्स्य पालन प्रविधि

३.१८ चिसो पानीमा मत्स्य पालन पद्धती र तरिकाहरु

३.१९ माछा मार्ने, समात्ने विभिन्न साधन तथा उपकरणहरु र त्यसको प्रयोग गर्ने तरिका

३.२० माछामा लाग्ने विभिन्न रोग तथा परजिविहरुको प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार र रोकथाम

३.२१ माछामा पोष्टिक तत्वको कमिले हुने रोगहरु र नियन्त्रणका उपायहरु

३.२२ पानीमा घुलित अक्सिजनको कमीबाट हुने प्रमुख समस्याहरु र व्यवस्थापन

३.२३ माछा संरक्षण (Preservation) तथा प्रशोधन (Processing) प्रविधि

३.२४ मत्स्य पालनमा जैविक सुरक्षा (Bio-security) को महत्व

४. कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी

४.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्यसम्वन्धी व्यवस्था

४.२ पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियामावली, २०५६

४.३ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७

४.४ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१

४.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कृषि तथा पशुसेवा क्षेत्रको संरचना

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४.६ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य अनुसन्धानको संरचना तथा भूमिका

४.७ नेपालमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनको संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था

४.८ संघ एवं गण्डकी प्रदेशको आवधिक योजनामा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको उद्देश्य, नीति तथा मत्स्य र पशुपंक्षी क्षेत्रगत विकास कार्यक्रमको प्राथमिकता, लक्ष्य एंव कार्यान्वयन रणनीति

४.९ नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको महत्व

४.१० पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरु र एकिकृत प्रसार सेवा कार्यक्रम

४.११ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा ऋण, बिमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मुल्य व्यवस्था

४.१२ पशुपंक्षी तथा मत्स्य जन्य वस्तुहरुको उत्पादन लागत तथा मुल्य निर्धारण

४.१३ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासमा सरकारी, सहकारी र निजी क्षेत्रको भूमिका

४.१४ पशुपंक्षी तथा मत्स्यको दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन वृद्धिका लागि अपनाइने उत्पादन र उत्पादनोपरान्त post-harvest प्रविधि

४.१५ कृषि विकासमा कृषि/पशु सेवा प्रसारको महत्व, सीमितता र प्रभावकारीता

४.१६ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरु र तिनको तुलनात्मक फाइदा र सीमितता

- ४.१६.१ व्यक्तिगत तरिका (Individual Method)
- ४.१६.२ समुहगत तरिका (Group Method)
- ४.१६.३ सामुदायिक तरिका (Community Method)

४.१७ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकासमा समुह पद्धती प्रकृया र कार्यान्वयन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधार, भूमिका र परिचालन

४.१८ पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा स्थानीय तह प्रोफाइलको महत्व तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनस्तरमा सुपरिवेक्षण अनुगमन एवं मूल्याँकनको भूमिका

४.१९ नेपालको पशुपंक्षी/मत्स्य विकासका कार्यक्रमका प्रमुख समस्याहरु

४.२० पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासका लागि तालिम तथा संचार कार्यक्रमको भूमिका

४.२१ पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा स्थानीय निकायको भूमिका

४.२२ कृषि विकासमा ग्रामिण पूर्वाधार सिँचाई, कृषि सडक आदिको महत्व

४.२३ दिगो कृषि विकासका सिद्धान्तहरु

४.२४ चरण (Pasture) तथा प्रजनन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था

४.२५ गण्डकी प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्धन ऐन, २०७७

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ ।

		प्रथम पत्र (वस्तुगत)			
भाग	खण्ड	विषयबस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या × अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२०	१० प्रश्न ×२ अङ्क = २०
	(B)	सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)		२०	१० प्रश्न ×२ अङ्क = २०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based -knowledge)		६०	३० प्रश्न ×२ अङ्क = ६०

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्रको भाग **(Part II)** सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरु सोधिने छ ।

पाठ्यक्रमका एकाई	१	२	३	४
प्रश्न संख्या	९	९	६	६

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र **(Paper II) :-**

<u>सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान **(Job Based -knowledge)**</u>

खण्ड-क **(Section A) : -** ५० अङ्क

१. भेटेरिनरी

१.१ आन्तरिक परजीवी (Internal Parasite): नाम्ले जुका (Liverfluke), गोलो जुका (Round Worm), फिते जुका (Tape Worm) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.२ वाह्य परजीवी (External Parasite): किर्ना (Tick), जुम्रा (Lice), उपियाँ (Fleas) तथा लुतो Mange) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.३ प्रमुख ब्याक्टेरियल रोगहरु (Bacterial Diseases): भ्यागुते रोग (Haemorrhagic Septicaemia), पटके रोग (Anthrax), चरचरे रोग (Black-Quarter), इन्टेरोटोसेमिया (Entertoxemia), थुनेलो (Mastitis), क्षयरोग र जोन्स रोग (Tuberculosis & John's Disease), काफ स्कोर र कोलिव्यासिलोसिस (Calf Scour & Colibacillosis), फाउल टाइफाइड (Fowl typhoid), कुखुराको हैजा (Fowl Cholera), पुल्लोरम (Pullorum), खुर कुहिने रोग (Foot Rot), ब्रुसेलोसिस (Brucellosis) तथा माइकोप्लाज्मोसिस (Mycoplasmosis) का लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.४ प्रमुख भाइरल रोगहरु (Viral Diseases): गौगोटी (Rinderpest), पि.पि.आर (PPR), एभियन ईन्फ्लुएन्जा (Avian Influenza), एभियन लिम्फोइड ल्युकोसिस (Avian lymphoied leucosis), खोरेत (Foot & Mouth Disease), रेविज (Rabies), स्वाईन फिभर (Swine Fever), कुखुराको विफर (Fowl Pox), गम्बोरो (Gumboro), रानीखेत (Ranikhet) तथा म्यारेक्स रोग (Mareks Disease) का लक्षण, निदान, उपचार तथा रोकथामः

१.५ प्रजनन सम्बन्धी (Reproductive Disorders) विकृति तथा समस्याहरुको कारण, लक्षण, उपचार तथा रोकथाम

१.५.१ साल नझर्ने (Retention of Placenta)

१.५.२ तुहिने (Abortion)

१.५.३ डिस्टोकिया (Dystokia)

१.५.४ संक्रामक रोगहरुबाट हुने बाँझोपन

१.५.४ पौष्टिक तत्वहरुको कमीबाट हुने बाँझोपन

१.६ जुनोटिक रोगहरु (Zonotic disease): दुधबाट सर्ने रोगहरु (Milk borne disease), मासुबाट सर्ने रोगहरु (Meat borne disease) र नेपालका प्राथमिकता प्राप्त जुनोटिक रोगहरु

१.७ पशुपंक्षीमा भिटामिन र खनिजको कमि बाट हुने रोगहरु (Vitamins and mineral deficiency disease)

१.८ गाइ भैंसीका मेटाबोलिक रोगहरु (Metabolic disease of Cattle and Buffaloes): मिल्क फिवर (Milk fever), किटोसिस (Ketosis) र डाउनर काउ सिन्ड्रोम (Downers cow syndrome)

१.९ ढुसि तथा ढुसि जन्य पर्दाथबाट हुने रोगहरु (Fungal and mycotoxic diseases)

१.१० प्रोटोजोवल रोगहरुः कक्सिडियोसिस तथा रक्त प्रोटोजोवल रोगहरु का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम

१.११ इमरिजिङ्ग र रिइमरिजिङ्ग पशु रोगहरु

१.१२ नमुना संकलन तथा संप्रेषण विधि

१.१३ आधारभूत प्रयोगशाला उपकरणहरु तथा निर्मलीकरणका तरीकाहरु

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

२. लाइभष्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेन्ट

२.१ निम्न गाई भैंसीका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.१.१ उन्नत जातः जर्सी, होलिस्टन फ्रिजियन, ब्राउन स्वीस, हरियाना

२.१.२ स्थानीय जातः अच्छामी, लुलु, खैला र चौरी

२.१.३ उन्नत जातः मुर्रा, निली राभी भैंसी

२.१.४ स्थानीय जातः लिमे, पारकोटे र गड्डी

२.२ निम्न उन्नत तथा स्थानीय बाख्राका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.२.१ जमुनापारी, वोर, बारबरी, सानन्, च्याँग्रा, सिन्हाल, खरी (पहाडी), तराई बाख्रा

२.३ निम्न उन्नत तथा स्थानीय भेडाका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

३.३.१ उन्नत नश्लः रामबुलेट, पोलवर्थ, वोर्डरलाइसेयटर, रोमनी, मेरिनो

३.३.२ स्थानीय नश्लः भ्याङ्गलुङ्ग, बरुवाल, कागे, लामपुच्छ्रे

२.४ निम्न उन्नत तथा स्थानीय सुंगुरका जातहरु, तिनीहरुको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.४.१ उन्नत जातः ल्याण्डरेस, योर्कशायर, ह्याम्पशायर, ड्युरक, टेमवर्थ र पाखिवास कालो

२.४.२ स्थानीय जातः बामपुड्के, च्वाँचे र हुर्राका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.५ उन्नत जातका कुखुराहरु न्यू हेम्पशायर, अष्ट्रालोर्प, व्हाईट लेगहर्न, गिरीराज तथा स्थानीय जातको कुखुराहरु साकिनी, घाँटिखुइले र प्वाँख उल्टेको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरु

२.६ खरायोः ऊन तथा मासुको लागि पालिने खरायोका जातहरु र तिनीहरुको विशेषता

२.७ पशु आनुवांशिक श्रोत संरक्षण, विकास तथा उपयोग

२.८ व्यवसायिक पंक्षीपालन विधि — जात, खोर, दानापानी, खोप व्यवस्थापन

२.९ पशुपंक्षी प्रजनन्का लागि छनौट तथा प्रजनन् विधि

२.१० भाले खोजेको पोथीको लक्षण तथा प्रजनन् गराउने उपयुक्त समय

२.११ कृत्रिम गर्भाधान विधि, पशु प्रजनन्को महत्व, कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा उपयोग हुने उपकरणहरुको नाम तथा प्रयोग विधि, ऋतु चक्र (Estrus Cycle), प्रजनन्सँग सम्बन्धित गाई भैंसीको शरीरबाट निस्कने हरमोन बारे साधारण जानकारी

२.१२ पौष्टिक तत्वहरुको वर्गीकरणः कार्बोहाइड्रेट, प्रोटिन, चिल्लो पदार्थ, भिटामिन र खनिज पदार्थ

२.१३ पशुपंक्षीहरुको लागि संतुलित दाना तयार गर्ने विधि

२.१४ घाँसपात संरक्षणः घाँस सुकाउने विधि (Hey), साइलेज बनाउने विधि, महत्व र गुणहरु

२.१५ परालमा युरिया प्रयोग गर्ने विधि र उपयोगिता

२.१६ उन्नत चरन घाँस तथा घाँस खेती तरीका

२.१७ कोसे घाँस (Leguminous) स्टाइलो, बरसिम, कुड्जु, सिराट्रो, सेन्ट्रो, काउपी, व्हाइट क्लोभर, रेड क्लोभर, कोटे, लुसर्न, डेस्मोडियम, केराउ, भेच

२.१८ अकोषे घाँसः नेपियर, पारा, सेटारिया, किकियु, राइग्रास, कक्सफुट, जै

२.१९ डाले घाँसः इपिल इपिल, वडहर, कोइरालो, टाँकी, काभ्रो, पाखुरी, किम्बु, दबदबे, पैयू, बकेना, निभारो, बैंस, भोटेपिपल,

२.२० नेपालमा घाँसेबालीका वीउ प्रमाणीकरण पद्दती

२.२१ प्रचलित तथा उन्नत व्यवस्था अुनसार पशुपंक्षीको गोठ र खोर बनाउन ध्यान दिनुपर्ने आधारहरु (गाई, भैंसी, बाख्रा, भेडा, सुंगुर, कुखुरा, खरायो)

२.२२ विभिन्न पशुपंक्षीको भाले, माउ तथा बच्चाको स्याहार सुसार तथा आहाराको व्यवस्था

२.२३ पशुपंक्षीको गोठ, खोर सफासुग्घर राख्ने र जैविक सुरक्षा (Bio-security) विधि

२.२४ स्वच्छ दूध उत्पादन

२.२५ दूध प्रशोधन गर्ने विधि

२.२६ क्रिम, बटर, चिज, कुरौनी, घ्यू, आइसक्रिम, दही, छुर्पी बनाउने विधि

खण्ड-ख (Section B) : - ५० अङ्क

३. फिसरिज

३.१ माछाको वाह्य स्वरुप (External morphology) र विभिन्न अङ्गहरुको क्रियाप्रणाली

३.२ माछाको भित्रि अङ्गहरुको वनावट र अङ्गहरुको क्रियाप्रणाली

३.३ नेपालको मत्स्यपालनमा रहेका स्वदेशी तथा विदेशी माछाका प्रजातिहरुबारे जानकारी

३.४ मत्स्य पालनका विभिन्न प्रणालीहरुः मोनोकल्चर, पोलिकल्चर र एकीकृत मत्स्य पालन

३.५ मत्स्यपालन फार्म निर्माणको लागि आवश्यक पूर्वाधार, स्थल छनौट, डिजाइन तथा इस्टिमेट

३.६ पुराना तथा नयाँ पोखरीमा माछा पालन गर्ने तरिका, समस्या तथा समाधानका उपायहरु

३.७ मत्स्यपालन व्यवसायमा विभिन्न प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने पोखरीहरु (माउ माछा पोखरी, खाने माछा पोखरी, निर्सङ्ग र रियरिङ्ग पोखरी) को प्रयोग तथा व्यवस्थापन

३.८ मत्स्यपालन व्यवसायका लागि पानीको भौतिक, रसायनिक र जैविक गुणहरु तथा त्यसको जाँच

३.९ माउ माछाको गुणहरु, छनौट प्रक्रिया, स्टकिङ्ग र व्यवस्थापन तरिका

३.१० माछा प्रजनन् बारे जानकारी

३.१०.१ प्राकृतिक प्रजननको तयारी र प्रजनन तरिका

३.१०.२ कृत्रिम प्रजनन् तयारी, आवश्यक विभिन्न हर्मोनहरुबारे जानकारी र प्रजनन तरिका

३.११ कृत्रिम मत्स्य प्रजननका लागि आवश्यक ह्याचरीका पूर्वाधारहरु, त्यसको निर्माण र प्रयोग

३.१२ मत्स्य विज उत्पादन - भुसुना भुरा, सानो भुरा, ठुलो भुरा तथा एक वर्षिय भुरा उत्पादन प्रविधि

३.१३ विभिन्न साइजका माछा ढुवानी गर्ने तरिकाहरु

३.१४ खाने माछा उत्पादनको व्यवस्थापन र प्रविधि

३.१५ माछाको लागि आवश्यक पौष्टिक तत्व तथा मत्स्य पालनका लागि प्राकृतिक तथा कृत्रिम आहार बारे जानकारी तथा व्यवस्थापन

३.१६ माछा उत्पादन पद्धतीहरु - सामान्य पद्धती, उन्नत पद्धती र सघन पद्धती

३.१७ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालन - पिंजडामा मत्स्य पालन, इन्क्लोजरमा मत्स्य पालन, घोलमा मत्स्य पालन प्रविधि

३.१८ चिसो पानीमा मत्स्य पालन पद्धती र तरिकाहरु

३.१९ माछा मार्ने, समात्ने विभिन्न साधन तथा उपकरणहरु र त्यसको प्रयोग गर्ने तरिका

३.२० माछामा लाग्ने विभिन्न रोग तथा परजिविहरुको प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार र रोकथाम

३.२१ माछामा पोष्टिक तत्वको कमिले हुने रोगहरु र नियन्त्रणका उपायहरु

३.२२ पानीमा घुलित अक्सिजनको कमीबाट हुने प्रमुख समस्याहरु र व्यवस्थापन

३.२३ माछा संरक्षण (Preservation) तथा प्रशोधन (Processing) प्रविधि

३.२४ मत्स्य पालनमा जैविक सुरक्षा (Bio-security) को महत्व

४. कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी

४.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्यसम्वन्धी व्यवस्था

४.२ पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियामावली, २०५६

४.३ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७
४.४ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१
४.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कृषि तथा पशुसेवा क्षेत्रको संरचना
४.६ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य अनुसन्धानको संरचना तथा भूमिका
४.७ नेपालमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनको संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था
४.८ संघ एवं गण्डकी प्रदेशको आवधिक योजनामा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको उद्देश्य, नीति तथा मत्स्य र पशुपंक्षी क्षेत्रगत विकास कार्यक्रमको प्राथमिकता, लक्ष्य एंव कार्यान्वियन रणनीति
४.९ नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको महत्व
४.१० पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरु र एकिकृत प्रसार सेवा कार्यक्रम
४.११ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा ऋण, बिमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मुल्य व्यवस्था
४.१२ पशुपंक्षी तथा मत्स्य जन्य वस्तुहरुको उत्पादन लागत तथा मुल्य निर्धारण
४.१३ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासमा सरकारी, सहकारी र निजी क्षेत्रको भूमिका
४.१४ पशुपंक्षी तथा मत्स्यको दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन वृद्धिका लागि अपनाइने उत्पादन र उत्पादनोपरान्त post-harvest प्रविधि
४.१५ कृषि विकासमा कृषि/पशु सेवा प्रसारको महत्व, सीमितता र प्रभावकारीता
४.१६ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरु र तिनको तुलनात्मक फाइदा र सीमितता
  ४.१६.१ व्यक्तिगत तरिका (Individual Method)
  ४.१६.२ समुहगत तरिका (Group Method)
  ४.१६.३ सामुदायिक तरिका (Community Method)
४.१७ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकासमा समुह पद्धती प्रकृया र कार्यान्वियन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधार, भूमिका र परिचालन
४.१८ पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा स्थानीय तह प्रोफाइलको महत्व तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनस्तरमा सुपरिवेक्षण अनुगमन एवं मूल्याँकनको भूमिका
४.१९ नेपालको पशुपंक्षी/मत्स्य विकासका कार्यक्रमका प्रमुख समस्याहरु
४.२० पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासका लागि तालिम तथा संचार कार्यक्रमको भूमिका
४.२१ पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा स्थानीय निकायको भूमिका
४.२२ कृषि विकासमा ग्रामिण पूर्वाधार सिँचाई, कृषि सडक आदिको महत्व
४.२३ दिगो कृषि विकासका सिद्धान्तहरु
४.२४ चरण (Pasture) तथा प्रजनन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था
४.२५ गण्डकी प्रदेश कृषि व्यवसाय प्रवर्धन ऐन, २०७७

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय कृषि सेवा, फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट समूह, पाँचौ तहका पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्रको भाग **(Part II)** सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based - knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरु सोधिने छ ।

खण्ड	छोटो उत्तर				लामो उत्तर			
	Section A		Section B		Section A		Section B	
पाठ्यक्रमका एकाइ	**1**	**2**	3	4	**1**	**2**	3	4
प्रश्न संख्या	3	3	3	3	1	1	1	1